

Polska czyta! Za nami 26. Międzynarodowe Targi Książki w Krakowie®

2023-11-02

Mottem 26. Międzynarodowych Targów Książki w Krakowie® był cytat z wiersza *Urodziny Wisławy Szymborskiej* „Tyle naraz świata ze wszystkich stron świata”, który idealnie oddał charakter tegorocznych targów. Przez 4 dni Międzynarodowe Centrum Targowo-Kongresowe EXPO Kraków było miejscem spotkań z literaturą, ale i przestrzenią do dialogu międzykulturowego i międzypokoleniowego. To właśnie tutaj spotkali się ludzie w różnym wieku, z różnych krajów, miast i środowisk. Wszyscy przyszli w jednym celu, aby wspólnie uczestniczyć w Święcie Książki.

Blisko 500 wystawców, ponad 800 autorów, 52 000 odwiedzających w tym 700 akredytowanych dziennikarzy i twórców treści internetowych – tak w liczbach prezentuje się miniona edycja targów. Międzynarodowe Targi Książki w Krakowie® to jednak więcej niż liczby, to przede wszystkim wspaniali ludzie, którzy za nimi stoją – wystawcy, autorzy, odwiedzający. To również organizatorzy z uwagą wsłuchujący się w głosy uczestników i odpowiadający na ich potrzeby.

Literatura piękna, faktu, religijna, naukowa i popularnonaukowa, kryminały, thrillery, literatura dziecięca i młodzieżowa, young adult, fantastyka, komiksy, gry planszowe – na targach każdy mógł znaleźć coś dla siebie. Program był bardzo rozbudowany. Zwiedzający mieli możliwość udziału w licznych spotkaniach organizowanych między innymi w ramach Festiwalu Literatury Kobiecej, Young Adult, Spotkań z Fantastyką, Festiwalu Literatury Górskiej i Podróżniczej, Spotkań z Non-fiction, Festiwalu Mroczne Historie oraz zdobycia autografów od takich autorów, jak: Katarzyna Bonda, Max Cegielski, Wojciech Chmielarz, Jakub Ćwiek, Max Czornyj, Jacek Dehnel, Jacek Dukaj, Anna Goc, Aneta Jadowska, Marek Krajewski, Roma Ligocka, Jakub Małecki, Katarzyna Nosowska, Łukasz Orbitowski, Grzegorz Piątek, Katarzyna Puzyńska, Radek Rak, Mariusz Szczygieł, Szczepan Twardoch, Jakub Żulczyk.

Rośnie nam na targach nowe pokolenie czytelników!

Targi od 26 lat promują czytelnictwo! - Wchodzimy w następne ćwierćwiecze. Rośnie nam drugie, albo i nawet trzecie pokolenie czytelników, z czego się ogromnie cieszymy - powiedziała podczas oficjalnego otwarcia Prezes Targów w Krakowie, Grażyna Grabowska. Wśród odwiedzających były osoby, które tak, jak Pani Małgorzata podkreślały - na targach jesteśmy co roku. Specjalnie na tę okazję biorę urlop w pracy, aby razem z córką przejść się po alejkach pełnych książek. Dziś córka już jest nastolatką, ale przychodziłyśmy tutaj również, gdy była bardzo mała. To jest taka nasza tradycja i po prostu co roku chcemy tu wracać - dla książek i dla ludzi, których spotykamy.

Międzynarodowe Targi Książki w Krakowie® dostarczają wielu pozytywnych emocji również autorom - *przyjeżdżam tutaj po to także, żeby kolekcjonować wzruszenia, ponieważ coraz częściej na te targi, na których jestem już chyba po raz 18, przychodzą dorośli już czytelnicy, często naprawdę na tyle dorośli, że mają już własne dzieci i opowiadają mi o tym, iż wychowywali się na moich książkach, co mnie i cieszy i trochę jednak wzrusza. Widocznie jestem już w tym wieku, że się zaczynam wzruszać. Ale prawdę mówiąc, to jest tak wspaniałe uczucie, że gdy jadę potem tych kilka godzin do Warszawy z targów krakowskich to czuję, że po prostu warto było pracować i warto dalej jest pracować dla moich cudownych czytelników - powiedział Grzegorz Kasdepke.*

To już tradycja. Hejnał mariacki w EXPO Kraków

26. Międzynarodowe Targi Książki w Krakowie® rozpoczęły się tradycyjnie od dźwięków hejnału mariackiego, który w samo południe rozbrzmiał w EXPO Kraków. Podczas oficjalnego otwarcia obecny był Prezydent Miasta Krakowa, Jacek Majchrowski, który powiedział - *Kraków jest takim miastem, gdzie bez książki obejść się nie da. Nie ma się zresztą co dziwić, bo jesteśmy od 2013 roku Miastem Literatury UNESCO, tutaj są korzenie drukarstwa polskiego, tutaj powstawały pierwsze wydawnictwa, tutaj tworzyli laureaci Nobla; Miłosz, Szymborska. To także miasto Mrożka, to także miasto Lema. (...) Targi w Krakowie są sprawą wyjątkową. To miejsce nie tylko sprzedaży książki, to także miejsce spotkań wszystkich tych, którzy książkę tworzą, począwszy od pisarzy, poprzez wydawców, ilustratorów, tłumaczy, cały szereg zawodów, które się wiążą z książką* - dodał. Podczas ceremonii zostały wręczone tytuły Ambasadora Międzynarodowych Targów Książki w Krakowie®. Wyróżnienie przyznawane jest od 2011 roku. W ten sposób Targi w Krakowie pragną uhonorować osoby, które promują czytanie i popierają ideę Międzynarodowych Targów Książki w Krakowie®. Podczas 26. edycji tytuł ambasadorów otrzymali Monika Białecka - od wielu lat związana z rynkiem wydawniczym i Międzynarodowymi Targami Książki w Krakowie®; Marian Łyko - Prezes Zarządu Miejskiego Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej w Krakowie, który od lat jest sponsorem nagrody głównej w Konkursie o Nagrodę im. Jana Długosza; Łukasz Wojtusik - dziennikarz, autor podcastu „Alfabet Wojtusika”; Vela Szulwińska @lostreadingsoul - twórczyni treści internetowych, wybrana w plebiscycie internautów. Wręczone zostały także jubileuszowe dyplomy Polskiego Towarzystwa Wydawców Książek, tytuły „Przyjaciela Książki” wręczone przez Polską Izbę Książki oraz nagrody Gaudeamus wręczone przez Stowarzyszenie Wydawców Szkół Wyższych.

„Nic dwa razy się nie zdarza”

Spoglądająca od wejścia Wisława Szymborska przypominała odwiedzającym, że „Nic dwa razy się nie zdarza”. Uśmiechnięci goście zdawali się o tym wiedzieć i w pełni korzystali z licznych atrakcji proponowanych przez organizatorów i wystawców. - Międzynarodowe Targi Książki w Krakowie® są jednym z najważniejszych i jednym z ostatnich wydarzeń w Roku Szymborskiej. Są to najważniejsze targi książki w Polsce, które w tym roku są jeszcze dodatkowo ważne, ponieważ mają specjalną patronkę, właśnie Wisławę Szymborską. Jest ona tutaj obecna zarówno w postaci jej książek, jak i książek o niej, książek biograficznych, no i za pomocą różnego rodzaju gadżetów. Wszystkie te gadżety mają jeden cel, zachęcić potencjalnych czytelników i czytelniczki do tego, żeby sięgnęli albo po raz pierwszy, albo na nowo do poezji Wisławy Szymborskiej - podkreślił Michał Rusinek, Prezes Fundacji Wisławy Szymborskiej.

Targi promują czytelnictwo!

Międzynarodowe Targi Książki w Krakowie® budzą ogromne zainteresowanie wśród indywidualnych czytelników, jak i wśród branży. Każdego roku uczestniczą w nich bibliotekarze, księgarze, ilustratorzy, tłumacze i inne osoby zawodowo związane z rynkiem wydawniczym i branżą poligraficzną. Targi są idealnym miejscem spotkań, podczas których szeroko pojęta branża może wymienić się doświadczeniami, zgłębiać tajniki dotyczące procesu wydawniczego, promocji i sprzedaży książek. Z roku na rok program branżowy rozrasta się, zapewniając interesujące treści, co potwierdza Jerzy Misiurski, dyrektor Biblioteki Publicznej im. Stefana Janasa w Opocznie - *Z roku na rok te targi są coraz lepsze i nie wiem, czy zdajecie sobie sprawę, że tworzycie wspaniałą historię i tworzycie modę na czytanie. Co jest chyba najwspanialsze. Za to dziękuję.*

Podczas 26 edycji odwiedzający mogli wziąć udział w spotkaniach i szkoleniach organizowanych m.in. przez Polską Izbę Książki, Bibliotekę Narodową, Wojewódzką Bibliotekę Publiczną w Krakowie, Krakowskie Biuro Festiwalowe, Rynek Zabawek. Nowością była Strefa Agentów Literackich, która zgromadziła agentów z Polski i zagranicy. Na targach odbyła się również kolejna edycja Word2Picture – przedsięwzięcia łączącego rynek wydawniczy z branżą filmową.

Z online w offline

Tegoroczna edycja ponownie należała do młodych, którzy dobitnie zadali kłam opinii, że nie czytają książek. Obserwując z jaką pasją i determinacją ustawiali się w kolejkach do ulubionych autorów i autorek oraz z jak wieloma torbami pełnymi książek i szczęściem malującym się na twarzach opuszczali EXPO Kraków, można śmiało powiedzieć, że czytają i to czytają dużo. - *Zainteresowanie literaturą Young Adult zdecydowanie wykracza poza trend, ponieważ czytanie po prostu stało się modne. Młodzież znalazła rozrywkę w książkach i to jest bardzo, bardzo budujące. Wiemy, że młodzież ma różne źródła rozrywki w tej chwili. Natomiast książki wygrywają. Dlaczego wygrywają? Bo one są o miłości. To to nas kręci, to nas interesuje. Młodzież to po prostu łączy. Oni się czują częścią jakiejś grupy – co jest dla nich bardzo ważne. Mogą o tych książkach rozmawiać, mogą wymieniać się opiniami, mogą publikować, mogą rozmawiać z autorami, spotykać się. W skrócie wokół książki tworzy się taka bardzo duża społeczność – zauważa Agata Wołosik-Wysocka z Wydawnictwa NieZwykłe i dodaje – jak zachęcić młodzież do czytania? Trzeba im zaoferować coś, co ich po prostu interesuje.*

Poczucie przynależności do grupy dla młodych ludzi jest bardzo ważne. - *Naszym zdaniem największą wartością targów są spotkania z ludźmi. Wiemy, że w pewien sposób socjalizujemy wszystkie tzw. „książkary” i co roku organizujemy wydarzenia – spotkania z ludźmi, którzy czytają Moondrive i inne wydawnictwa. Przychodzą tutaj do nas i mówią – „poznaliśmy się rok temu na targach”, „przychodzimy tutaj jeszcze raz”, „zrobimy sobie z wami zdjęcie”, „podpiszemy sobie torby” – więc to jest właśnie taka społeczność, która może się tutaj spotkać, przytulić i zrobić zdjęcie. Więc te spotkania, to jest taka najważniejsza wartość. (..) Mamy wrażenie, że wcześniej dużo osób wstydziło się, że czyta, a teraz ludzie nie boją się przyznać, że czytają i to jest bardzo fajna sprawa – twierdzą Agnieszka Gontarz i Magda Wojtanowska z Inprintu młodzieżowego Moondrive.*

Radości ze spotkań czytelnikami na żywo nie kryła pisarka młodego pokolenia Edyta Prusinowska - *Na targi przyjeżdżam tylko raz w roku i są to właśnie Międzynarodowe Targi Książki w Krakowie. Nie ukrywam, że jest to moment, na który czekam, bo na co dzień nie mam możliwości spotykać się ze swoimi czytelnikami.*

Młoda scenę literacką popularyzują liczne booktokerki i bookstagramerki, które recenzują książki w sieci. Biorą udział w targach, aby poznać osobiście autorów i autorki, jak również po to, aby relacjonować wrażenia z samego wydarzenia. - *Do tych targów mamy swoisty sentyment. Mają one dla nas swój klimat. Zaczęłyśmy działać bardziej książkowo odkąd przyjechałyśmy na targi. Wcześniej czytałyśmy z pasji, a od udziału w targach zaczęłyśmy dzielić się swoją pasją na naszym kanale. Dwa lata temu stwierdziłyśmy, że skoro tyle osób tutaj opowiada o książkach, to w sumie może my też byśmy mogły – podkreśliły Iga i Kamila Pierzchała @znaciskiemnaszczęście.*

Opinią podzieliła się również Vela Szulwińska @lostreadingsoul, tegoroczna ambasadorka wybrana przez internautów - *Dla mnie w targach najważniejsze jest to, że tutaj wszyscy z tego książkowego środowiska się spotykają. Niektórzy uważają, że targi to tylko kupowanie książek, dla mnie nie, uważam, że to jest dużo więcej. To jest spotkanie się z autorami, z obserwatorami, jeśli się prowadzi media książkowe, ze znajomymi, jak się kogoś pozna w book mediach. I to jest niezwykle, że jak się z kimś pisze przez długi czas, to na targach w jednym miejscu można się ze wszystkimi się spotkać* – podkreśliła Vela

Tym wydarzeniem żyje całe miasto!

Choć targi trwają tylko cztery dni, to głośno jest o nich na wiele tygodni przed wydarzeniem. O ogromnym zainteresowaniu świadczą statystyki. Funpage Międzynarodowych Targów Książki w Krakowie® na Facebooku tylko w ciągu ostatniego tygodnia wygenerował ponad 269,5 tysięcy zasięgu i 5,5 tysiąca reakcji, a Instagram blisko 40 tysięcy zasięgu. Jak zauważa Bartosz Renans z Wydawnictwa Nasza Księgarnia. - *Do Krakowa przyjechałem na kilka dni przed targami i od razu poczułem ducha tego wydarzenia. Przede wszystkim wszyscy ludzie wokół mówią, że zaraz będą targi i że się na nie wybierają. Całe miasto jest oklejone plakatami. W licznych rozgłośniach radiowych można usłyszeć o targach, więc jest to naprawdę bombardowanie informacją ze wszystkich możliwych stron. Na pewno targi w pewien sposób są świętem książki, dla nas przede wszystkim świętem książki jest to, że możemy się spotkać z naszymi czytelnikami, a nie tylko rozmawiać z nimi przez internet czy telefonicznie. Na targach możemy poznać ich gusta i opinie na temat naszych książek. To jest takie zetknięcie się nas i naszych produktów z opinią najważniejszych dla nas ludzi, czyli czytelników.*

Jak zauważa Michalina Kołacińska z Wydawnictwa Dwie Siostry - *Są to największe i najbardziej prestiżowe targi w Polsce tak naprawdę. Najbardziej też przypominają nam (jeżeli chodzi o organizację, o popularność, o rozpoznawalność) międzynarodowe targi czy to we Frankfurcie, czy w Bolonii. Dlatego wracamy i myślę, że będziemy wracać. Super jest też to, że targi rzeczywiście starają się o to, żeby ta identyfikacja wizualna i komunikacja samych targów, były widoczne o wiele, wiele wcześniej. Organizatorzy pracują nad rozpoznawalnością i budują w ludziach takie napięcie i oczekiwanie na to, co się wydarzy, co to będzie, kto będzie - rewelacja!*

Pracę organizatorów docenił Marcin Baniak z Wydawnictwa Literackiego - *Targi Książki w Krakowie - to trzeba przyznać z wielką przyjemnością - pracują intensywnie na tym, żeby ładnie nagłośnić wydarzenie. Działają prężnie w social media - bez czego dzisiaj trudno sobie wyobrazić promocję książek. Wszystko jest zaplanowane i widać potężną pracę po stronie targów. To jest szczególny rok dla Wydawnictwa Literackiego, dla Targów Książki w Krakowie i w ogóle dla Krakowa, dlatego, że oprócz tego, że Wydawnictwo Literackie obchodzi Jubileusz 70-lecia, to świętujemy także 10-lecie przyznania Krakowowi tytułu Miasta Literatury UNESCO. Więc naprawdę szczególny czas, a my cóż, jesteśmy na targach, to po pierwsze. Po drugie, zaprosiliśmy świetnych autorów. Po trzecie oferujemy świetne książki. Po czwarte organizujemy więcej takich wydarzeń w ramach targów, niż to było w poprzednich latach* – podsumował Marcin Baniak z Wydawnictwa Literackiego.

Międzynarodowe Targi Książki w Krakowie® już na konferencji prasowej poprzedzającej wydarzenie zostały nazwane przez Pełnomocnika Prezydenta Miasta Krakowa ds. Krakowa,

Roberta Piaskowskiego „wizytówką Krakowa – Miasta Literatury UNESCO”. Jak twierdzi Prezes Grabowska - Nie ulega wątpliwości, że w jakimś stopniu przyczyniliśmy się do uzyskania tego zaszczytnego tytułu, który jednak nie jest dany raz na zawsze. Jest również zobowiązaniem do stałego rozwoju, zwiększania jakości targów. Od samego początku ich organizowania pragnęliśmy, by były nie tylko spotkaniem branży wydawniczej, nie tylko spotkaniem czytelników z książką i jej autorem, ale by były swoistym Świętem Książki. Wydarzenia związane z targami już dawno wyszły z murów obiektu targowego, ba nawet wyszły poza sam Kraków. Czytelnicy, a sama znam takich, nieraz zbierają do skarbonki drobne monety, żeby wydać je na książki. Są też tacy, którzy w targowe dni biorą urlop, którzy przyjeżdżają z daleka całymi rodzinami. Młodzież, nieprzymuszana przez nauczycieli od lat gromadnie odwiedza targi nie tylko w celu zdobycia autografu czy zrobienia sobie selfie, ale by uzupełnić domową biblioteczkę. Wszyscy czekają na te jesienne dni, żeby tu być: w niepowtarzalnej atmosferze czytelniczego święta obcować z twórcami i ich dziełami.

Telewizja Targowa

Dla osób, które nie mogły przyjechać do Krakowa, a chciały poczuć wyjątkową atmosferę, związaną z literackim świętem, targi przygotowały specjalną Wirtualną Platformę Targową, za pośrednictwem której można było uczestniczyć w wielu wydarzeniach, spotkaniach i panelach dyskusyjnych. Z samego serca targów nadawała była także Telewizja Targowa, prowadzona przez znanych i lubianych dziennikarzy literackich - Małgorzatę Bugaj, Justynę Dźbik-Kluge, Adama Szaję i Łukasza Wojtusika.

Konkurs im. Jana Długosza

60 tytułów, 10 finalistów i 1 laureat – pierwszego dnia Międzynarodowych Targów Książki w Krakowie®, podczas uroczystej gali w ICE Kraków poznaliśmy finalistę 26. Konkursu o Nagrodę im. Jana Długosza. Został nim Konstanty Gebert, autor książki „Ostateczne rozwiązania. Ludobójcy i ich dzieło” wydanej przez Wydawnictwo Agora. Celem konkursu organizowanego przez Targi w Krakowie jest promowanie książek naukowych i popularnonaukowych z obszaru szeroko rozumianej humanistyki. Nagrodę przyznało Jury pod przewodnictwem prof. dr hab. Władysława Stróżewskiego, w składzie: prof. dr hab. Andrzej Chwalba, prof. dr hab. med. Dominika Dudek, prof. dr hab. Małgorzata Kossowska, prof. dr hab. Andrzej Mączyński, prof. dr hab. Ryszard Nycz, prof. dr hab. Jan Ostrowski, prof. dr hab. Leszek Polony oraz prof. dr hab. Piotr Sztompka. - *Książka Konstantego Geberta została doceniona jako wyjątkowa, nie tylko ze względu na znaczenie tematu, który porusza. Nie tylko ze względu na wybitny, wieloaspektowy sposób, w jaki Autor go ujmuje. I nie tylko ze względu na znakomity język pracy. Książka ta została doceniona przede wszystkim z uwagi na jej współczesną wymowę, doskonałe wpisanie się w aktualny nastrój społeczny i wyraźnie sformułowaną przestrożę na przyszłość – można było usłyszeć w laudacji wygłoszonej przez prof. dr hab. Małgorzaty Kossowskiej*

Zmiany, zmiany, zmiany!

Wychodząc naprzeciw sugestiom i potrzebom zgłaszanym przez zwiedzających organizatorzy wprowadzili szereg zmian organizacyjnych. Najistotniejszą z nich było wybudowanie na czas Targów Książki dodatkowej Hali Namiotowej Karpaty, w której najbardziej popularni autorzy podpisywali swoje książki. Dzięki temu przestrzeń targowa została powiększona o dodatkowe

3000 m². Ponadto wprowadzono limity wejść na targi oraz bezpłatne vouchery na wybrane spotkania z autorami podpisującymi książki w tzw. Strefach Autora. Zmiany organizacyjne objęły także strefę wejścia i wyjścia. Przygotowane zostały odrębne tory kolejkowe dla posiadaczy biletów zakupionych online i stacjonarnie w kasach, a także seniorów i osób z niepełnosprawnościami. Nowością podczas tegorocznych targów była możliwość wyjścia i powrotu na teren EXPO Kraków. Wprowadzono system pieczętek, uprawniających do powrotu na targi w tym samym dniu. Ważnym udogodnieniem było także dodanie kilku nowych punktów na targowej mapie. W Halach Dunaj i Wisła ustawiono poidelka z filtrowaną wodą, a część gastronomiczną powiększono o zewnętrzną strefę foodtrucków. Przygotowano także Punkt Wysyłki Książek, w którym można było spakować i nadać za pomocą Paczkomatu zakupione na targach książki. Postanowiono także kontynuować sprawdzone w poprzednich latach rozwiązania biletowe, tj. bezpłatne wejścia dla seniorów 65+, dla osób posiadających Ogólnopolską Kartę Seniora, dla dzieci do lat 7, dla osób z niepełnosprawnościami i ich opiekunów oraz zniżki dla uczniów i studentów, dla posiadaczy Karty Dużej Rodziny i Krakowskiej Karty Rodzinnej 3+, bilety rodzinne i karnety 4-dniowe.

Do zobaczenia za rok

Na koniec raz jeszcze warto powtórzyć słowa noblistki „Tyle naraz świata ze wszystkich stron świata”, które dziś w obliczu aktualnych wydarzeń na świecie stają się wyjątkowo aktualne. – Książka to swego rodzaju okno na świat rozumianego zarówno jako przestrzeń, historia wyznaczana kolejnymi pokoleniami, czy różnice światopoglądowe. Piękne jest to, że każdy może w niej znaleźć coś dla siebie. Takie są też Międzynarodowe Targi Książki w Krakowie® - podkreśla Małgorzata Downar, Komisarz Targów Książki w Krakowie.

Kolejna edycja targów już za rok, wcześniej jednak organizatorzy zapraszają na BookGame – wielkie planszówkowe granie, które odbędzie się 1-3 marca 2024 roku w EXPO Kraków.